

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1: **Titlul proiectului de act normativ**

Propunere legislativă privind declararea situației de criză pe piața țițeiului și/sau a produselor petroliere, reducerea temporară a nivelului accizei la motorină, instituirea contribuției de solidaritate, precum și pentru stabilirea unor măsuri de protecție a economiei, populației și de funcționare a pieței energiei

Secțiunea a 2-a ***Motivul emiterii actului normativ***

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ este inițiat în vederea declarării situației de criză și instituirii unor măsuri de protejare a economiei și populației pe durata situației de criză pe piața țițeiului și/sau a produselor petroliere cauzată de conflictul din Orientul Mijlociu, care a generat o creștere semnificativă a prețurilor internaționale la țiței și produse petroliere, resimțită deja și pe piața internă.

2.2 Descrierea situației actuale

Contextul economic și geopolitic actual din Orientul Mijlociu, respectiv impactul economic al războiului cu Iranul, care au avut și au repercusiuni majore asupra pieței petroliere globale, prin afectarea transporturilor de petrol și gaze, conjunctură actuală, caracterizată de volatilitatea și creșterea constantă a cotațiilor internaționale ale țițeiului, benzinei și motorinei, în special la motorină, cu impact direct asupra prețurilor la pompă în România. Evoluțiile recente de pe piața internațională a petrolului și produselor petroliere, precum și efectul direct al acestora asupra prețurilor finale practicate pe piața internă a carburanților au un impact major și imediat asupra costurilor de transport, distribuție și aprovizionare în economie. Majorarea accentuată a prețurilor la carburanți se reflectă în lanț în nivelul costurilor suportate de populație și operatorii economici, cu efecte asupra puterii de cumpărare, asupra competitivității economice și asupra stabilității unor sectoare esențiale.

În actualul context energetic se propune declararea situației de criză pe piața țițeiului și/sau a produselor petroliere și instituirea unor măsuri de protecție a consumatorilor, persoane fizice și juridice care achiziționează carburanți din depozite și/sau stații de distribuție pentru consumul propriu. Măsurile de protecție se vor aplica pentru o perioadă de 6 luni, perioadă care poate fi prelungită succesiv pentru durate de câte cel mult 3 luni, cât timp persistă împrejurările care au determinat situația de criză.

Pe perioada de criză, adaosul comercial practic de operatorii economici care importă, distribuie și / sau comercializează benzină, motorină și materiile prime utilizate pentru obținerea acestora este limitat la cel mult 50% din media adaosului comercial înregistrat în anul 2025. Măsura are în vedere evitarea unui comportament inadecvat al operatorilor economici și stoparea unor posibile tendințe de speculă pentru a prevenii creșteri nejustificate a prețurilor la aceste produse.

Având în vedere dependența de importuri a României pentru evitarea riscului ca operatorii economici să întâmpine dificultăți în asigurarea volumelor necesare de carburanți în vederea protejării interesului public general, prin proiectul de act normativ se instituie obligația de limitare a exporturilor și a livrărilor intracomunitare de carburanți. Pe durata perioadei de criză, exporturile și livrările intracomunitare se pot realiza exclusiv cu acordul prealabil scris emis de către Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului și Ministerul Energiei.

Conjunctura actuală este caracterizată de volatilitatea și creșterea constantă a cotațiilor internaționale ale țițeiului, benzinei și motorinei, în special la motorină, cu impact direct asupra prețurilor la pompă

în România, întrucât evenimentele din Orientul Mijlociu au avut repercusiuni majore asupra pieței petroliere globale, în special în ceea ce privește cotațiile internaționale ale țițeiului și a motorinei, care s-au majorat până în prezent cu cel puțin 25-50% față de începutul lunii februarie 2026, exercitând presiuni asupra pieței interne, în condițiile în care România depinde de importuri de țiței în proporție de aproximativ 75%, iar creșterea cotațiilor pune presiuni majore pe piața petrolieră din România, reprezentând o preocupare generală, creșterea prețurilor la carburanți are un impact direct asupra costurilor de transport, cu efecte în lanț asupra prețurilor bunurilor de consum, în special în sectoarele agriculturii, industriei alimentare și comerțului.

Analiza evoluțiilor recente ale pieței produselor petroliere evidențiază existența unui dezechilibru între cerere și ofertă la nivel național, caracterizat printr-un excedent de benzină și un deficit de motorină, în contextul creșterii consumului național și al limitărilor privind aprovizionarea cu combustibili, conducând la necesitatea adoptării unor măsuri temporare și proporționale pentru asigurarea prioritizării aprovizionării pieței naționale cu motorină, în vederea garantării continuității activităților economice și protejării consumatorilor.

Aceste evoluții au determinat presiuni crescute asupra lanțurilor de aprovizionare, inclusiv în ceea ce privește integrarea biocarburanților în carburanții fosili, în condițiile în care România trebuie să respecte obligațiile prevăzute de Directiva (UE) nr 2018/2001 modificată și completată de Directiva (UE) nr. 2023/2413, transpusă în legislația națională prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2018 pentru stabilirea condițiilor de introducere pe piață a combustibililor lichizi și gazoși, de introducere a unui mecanism de monitorizare și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de stabilire a metodelor de calcul și de raportare a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, aprobată cu modificări prin Legea nr. 311/2018, cu modificările și completările ulterioare.

2.3 Schimbări preconizate

Prezentul proiect de act normativ stabilește, în principal următoarele:

- declararea situației de criză pe piața țițeiului și/sau a produselor petroliere;
- exportul de motorină se poate realiza doar cu acordul ministerului cu atribuții în domeniul economic și ministerul de resort; introducerea acestei condiționalități va fi ulterior reglementată printr-o procedură de emitere a acordului prin ordin ministrul economiei, digitalizării, antreprenoriatului și turismului și ministrul energiei;
- în scopul prevenirii creșterii nejustificate a adaosului comercial practicat de operatorii economici vizați de prezentul proiect se propune ca, pe durata situației de criză, operatorii economici din întregul lanț valoric al produselor petroliere – benzină, motorina și țiței - să plafoneze adaosul comercial mediu la nivelul valorii medii practicate în anul 2025;
- se introduce posibilitatea ca operatorii economici să diminueze conținut de biocarburant din volumele de benzină puse pe piață de la 8% la minim 2% pentru benzină, pe perioada de aplicare a măsurilor de protecție;
- reducerea temporară a nivelului accizei la motorina;
- reducerea temporară a cotei TVA la 19% pentru benzină și motorină în segmentul rafinare și vânzare en-gros și cu amănuntul;
- introducerea contribuției temporare de solidaritate.

În ceea ce privește stabilirea nivelului maxim al adaosului comercial prin raportare la media adaosului comercial practicat de fiecare operator economic în perioada de referință, se are în vedere necesitatea individualizării măsurii, astfel încât aceasta să nu afecteze în mod disproporționat operatorii economici care practică, în mod obișnuit, marje comerciale diferite, în funcție de modelul de afaceri, structura costurilor și strategia comercială proprie. Astfel, mecanismul propus permite menținerea politicii comerciale specifice fiecărui operator economic, limitarea intervenției statului realizându-se prin raportare la un nivel istoric propriu, și nu prin impunerea unui nivel uniform al adaosului comercial la nivelul întregii piețe. În acest mod, măsura are caracter proporțional și nediscriminatoriu, evitând crearea unor dezavantaje competitive între operatorii economici și asigurând, totodată, atingerea obiectivului de prevenire a creșterilor nejustificate ale prețurilor.

Cu privire la instituirea obligativității obținerii unui acord prealabil pentru realizarea exporturilor / vânzărilor intracomunitare de motorină, măsura este determinată de existența unui dezechilibru structural la nivelul pieței naționale a produselor petroliere, caracterizat printr-un excedent de benzină și un deficit de motorină. În acest context, motorina reprezintă un produs esențial pentru funcționarea unor sectoare critice ale economiei, precum transporturile, agricultura și industria, iar diminuarea disponibilului pe piața internă, ca urmare a orientării fluxurilor către export, poate genera disfuncționalități majore în aprovizionare. Măsura are caracter temporar și preventiv, fiind instituită exclusiv pentru a permite monitorizarea și, după caz, gestionarea fluxurilor de motorină, în vederea asigurării securității aprovizionării cu carburanți. Instituirea mecanismului de acord prealabil nu reprezintă o interdicție sau o restricționare generală a exporturilor, ci un instrument administrativ de control, care permite autorităților competente să evalueze, în mod punctual, impactul operațiunilor de export asupra disponibilului intern de motorină. Măsura se aplică în mod nediscriminatoriu tuturor operatorilor economici și nu afectează relațiile contractuale deja încheiate, fiind concepută astfel încât să nu aducă atingere substanței libertății economice, ci doar să reglementeze temporar exercitarea acesteia, în considerarea unui interes public major.

Totodată, se instituie obligația autorităților de a analiza și evalua impactul actului normativ asupra operatorilor economici activi pe piața produselor petroliere și/sau asupra populației.

De asemenea, textul propus este în concordanță cu principiile generale ale contabilității financiare și ale contabilității de gestiune, precum și cu regulile aplicabile evaluării stocurilor și determinării costurilor. Astfel, noțiunile de cost de producție și cost de achiziție au un conținut determinabil în baza reglementărilor contabile aplicabile și includ acele elemente de cost care sunt direct atribuibile activității desfășurate de operatorul economic, în funcție de natura acesteia.

În schimb, nu sunt incluse în costul de producție acele cheltuieli care nu sunt direct legate de procesul de fabricație sau care exced limitelor normale ale activității, cum sunt pierderile materiale, consumurile de materii prime peste limitele normale, cheltuielile de depozitare ulterioare, cu excepția cazurilor în care depozitarea este necesară în procesul de producție, regia generală de administrație, cheltuielile cu funcțiunile suport, precum contabilitatea și resursele umane, precum și cheltuielile de desfacere, inclusiv cele de marketing și vânzări.

Proiectul propune reducerea temporară a nivelului accizei la motorina și a cotei TVA la 19% pentru benzină și motorină în segmentul rafinare și vânzare en-gros și cu amănuntul. Propunerile au în vedere atenuarea șocului de preț la pompă și pentru a sprijini sectorul transporturilor și al distribuției.

Scăderea încasărilor din acciză la motorină va fi compensată prin introducerea unei contribuții temporare de solidaritate aplicate operatorilor din sectorul combustibililor și al rafinării care înregistrează profituri în această perioadă de criză.

2.4 Alte informații *)

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ.

Prin promovarea prezentului act normativ se asigură o stabilitate a prețurilor la produse petroliere și se evită impactul negativ generalizat în economie prin potențiala creștere accelerată a prețurilor la combustibili. De asemenea, prin prezentul act normativ se asigură predictibilitatea prețurilor la gaze naturale, o trecere treptată către o piață liberalizată de gaze naturale pentru consumatorii casnici, astfel încât să nu se producă o destabilizare la nivelul participanților la piață, precum și, înainte de liberalizarea totală, o perioadă de pregătire a măsurilor de sprijin care se vor acorda punctual consumatorilor afectați de sărăcia energetică.

3.2 Impactul social

Prezentul act normativ are ca scop asigurarea unei protecții adecvate a populației și economiei cauzate de potențiale creșteri accelerate a prețurilor la combustibili, precum și asigurarea unei perioade de

pregătire a măsurilor de sprijin care se vor acorda punctual consumatorilor afectați de sărăcia energetică.						
3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect						
3.4 Impactul macroeconomic						
3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.6 Impactul asupra mediului înconjurător Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect						
3.9 Alte informații Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect						
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.***)						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						

a) buget de stat						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-					
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-					
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-					
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieți prezentate în strategia fiscal-bugetară. Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
4.8. Alte informații Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.6 Alte informații Nu au fost identificate						
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.						
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale						

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ: b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării: c) Consiliul Economic și Social: d) Consiliul Concurenței: e) Curtea de Conturi:
6.6 Alte informații. Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ.
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
7.2 Alte informații Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 8-a: Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ
8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect
8.2 Alte informații Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Având în vedere cele prezentate, supunem atenției dumneavoastră, spre dezbateră și adoptare, propunerea legislativă *privind declararea situației de criză pe piața țițeiului și/sau a produselor petroliere, reducerea temporară a nivelului accizei la motorină, instituirea contribuției de solidaritate, precum și pentru stabilirea unor măsuri de protecție a economiei, populației și de funcționare a pieței energiei.*

Inițiatori:

Bogdan-Gruia IVAN, deputat PSD

Ivan
Bogdan-Gruia
2022.07.22
15:18
05.00

Claudiu-Daniel CATANA, senator/PSD/